

Bruxelles, den 3. juli 2026
(OR. en)

11123/26

ECOFIN 913
UEM 317
SOC 442
EMPL 244
COMPET 857
ENV 833
EDUC 299
ENER 455
JAI 893
GENDER 130
JEUN 173
SAN 531
EIB
ECB

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Kroatiens økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling, som er blevet revideret og godkendt af de forskellige rådsudvalg og færdigbehandlet af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg på grundlag af Kommissionens forslag COM(2026) 211 final.

RÅDETS HENSTILLING

om Kroatiens økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97¹, særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

som tager følgende i betragtning:

- (1) I forordning (EU) 2024/1263 præciseres det, at formålet med rammen for økonomisk styring er dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.
- (2) Den 25. november 2025 vedtog Kommissionen en udtalelse om Kroatiens udkast til budgetplaner for 2026. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2026, hvori Kroatien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Den Europæiske Union samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2026, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet² den 21. april 2026 og den fælles rapport om beskæftigelsen samt henstillingen om den menneskelige kapital den 9. marts 2026.
- (3) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke Unionens globale konkurrenceevne i de næste fem år. Konkurrenceevnekompasset har siden offentliggørelsen dannet grundlag for arbejdet i det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med EU's strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

² EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) I 2026 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med genopretnings- og resiliensfacilitetens endelige gennemførelsesstadium³. Genopretnings- og resiliensplanerne har sammen med finansieringen inden for rammerne af samhørighedspolitikken spillet en afgørende rolle med hensyn til at opfylde de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne var nødvendige for at tage effektivt hånd om alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger fra de seneste semesterforløb, og der var behov for programmer, som finansieres via den europæiske samhørighedspolitik, for at tage hensyn til de landespecifikke henstillinger. I takt med at genopretnings- og resiliensfaciliteten nærmer sig sin udløbsdato, er det fortsat vigtigt at fastholde og bygge videre på de reformer og investeringer, som støttes og gennemføres inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten, navnlig dem, der bidrager til at håndtere de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger.
- (5) Den 3. juni 2026 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Kroatien 2026. Heri foretages der en vurdering af Kroatiens fremskridt med efterlevelsen af de landespecifikke henstillinger for 2025, og der gøres status over Kroatiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Kroatien står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af Kommissionens vurdering og henstilling en henstilling om godkendelse af Kroatiens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag⁴. Planen dækker perioden 2025-2028 og beskriver en finanspolitisk tilpasning fordelt over fire år. Rådets henstilling indeholdt følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 6,4 % i 2025, 4,9 % i 2026, 4,1 % i 2027 og 3,7 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 26,2 % i 2025, 32,3 % i 2026, 37,8 % i 2027 og 42,9 % i 2028.
- (7) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at anmode om en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne⁵, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. På Kroatiens anmodning vedtog Rådet den 8. juli 2025 på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om tilladelse til Kroatien til at afvige fra de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne⁶. I den periode, hvor den nationale undtagelsesklausul er aktiveret (2025-2028), har Kroatien mulighed for at omprioritere de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter, således at de varigt højere forsvarsudgifter ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

⁴ Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Kroatiens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, C/2025/638, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/638/oj>).

⁵ Meddelelse fra Kommissionen om tilpasning til øgede forsvarsudgifter inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten, Bruxelles, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

⁶ Rådets henstilling af 8. juli 2025 om tilladelse til Kroatien til at afvige fra de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som fastsat af Rådet i henhold til forordning (EU) 2024/1263 (aktivering af den nationale undtagelsesklausul) (EUT C, C/2025/3967, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3967/oj>).

- (8) Den 7. maj 2026 forelagde Kroatien sin årlige statusrapport 2026⁷ om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Kroatiens halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.
- (9) I 2025 udgjorde realvæksten i BNP 3,4 %, og HICP-inflationen lå på 4,4 %. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes det reale BNP at stige med 2,7 % i 2026 og 2,5 % i 2027, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 4,6 % i 2026 og 2,7 % i 2027.
- (10) Ifølge data fra Eurostat⁸ steg Kroatiens offentlige underskud fra 2,3 % af BNP i 2024 til 3,0 % af BNP i 2025. Stigningen i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig en stigning i nationalt finansierede investeringer, offentlige lønninger og udgifter til social bistand. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 et underskud på 2,9 % af BNP i 2026 og 2,7 % af BNP i 2027.
- (11) Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs⁹, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, ekspansiv med 1,6 % af BNP i 2025. Den forventes at være kontraktiv i både 2026 og 2027 med henholdsvis 0,3 % og 0,9 % af BNP.

⁷ De årlige statusrapporter 2026 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

⁹ Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

- (12) Ifølge data fra Eurostat¹⁰ faldt Kroatiens offentlige gæld fra 57,4 % af BNP ved udgangen af 2024 til 56,3 % af BNP ved udgangen af 2025. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes gældskvoten ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 at falde til 55,9 % ved udgangen af 2026 og yderligere til 55,6 % ved udgangen af 2027.
- (13) Ifølge data fra Eurostat¹¹ udgjorde Kroatiens samlede offentlige forsvarsudgifter 1,5 % af BNP i 2025, hvilket svarer til en stigning på 0,5 procentpoint af BNP i forhold til referenceåret 2021. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 forventes de at udgøre 1,6 % af BNP i 2026, hvilket svarer til en stigning på 0,6 procentpoint af BNP i forhold til 2021¹².
- (14) Unionen står fortsat over for en risiko for afbrydelser i energiforsyningen og høj prisvolatilitet, som forværres yderligere af geopolitiske spændinger, der påvirker de globale olie- og gasmarkeder. Erfaringerne fra energikrisen i 2022-2023 har vist, at brede og ikkemålrettede foranstaltninger har betydelige finanspolitiske omkostninger og er socialt og økonomisk ineffektive. Siden krigen i Mellemøsten brød ud i februar 2022, har Kroatien vedtaget finanspolitiske foranstaltninger til at afbøde virkningerne af høje energipriser for husholdninger og virksomheder¹³. Disse omfatter en ikkemålrrettet nedsættelse af punktafgiften på diesel, som er planlagt til at udløbe den 18. maj 2026, samt målrettet støtte til offentlig personbefordring, landbrug, fiskeri, akvakultur og til energiintensiv industri, som udløber den 30. september 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 forventes de finanspolitiske omkostninger ved disse foranstaltninger at udgøre 0,1 % af BNP i 2026. Hvis foranstaltningerne forbliver i kraft indtil udgangen af 2026, vil de finanspolitiske omkostninger ifølge Kommissionens estimater udgøre 0,2 % af BNP i 2026.

¹⁰ Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

¹¹ Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsskategorien for offentlig forvaltning og service (COFOG).

¹² NATO's definition af forsvarsudgifter adskiller sig fra definitionen i COFOG. Der kan også være forskelle som følge af tidspunktet for registrering af udgifterne, navnlig i forbindelse med militært udstyr, da NATO's registrering ikke følger nationalregnskabsreglerne med hensyn til registreringstidspunkt.

¹³ Situationen på skæringsdatoen for Kommissionens forårsprognose 2026 (4. maj 2026).

- (15) Ifølge Kommissionens beregninger steg Kroatiens nettoudgifter med 10,9 % i 2025 og med 30,1 % samlet set i 2024 og 2025. Væksten i nettoudgifter i 2025 ligger over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 1,8 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ligger den kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 1,4 % af BNP kumuleret set. Under hensyn til fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne udgør den kumulerede afvigelse i nettoudgifterne 0,9 % af BNP.
- (16) Ifølge Kommissionens beregninger forventes Kroatiens nettoudgifter at stige med 5,7 % i 2026 og med 37,5 % samlet set i 2024, 2025 og 2026. Den forventede vækst i nettoudgifter i 2026 ligger over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på lidt over 0,3 % af BNP på årsbasis. For 2024, 2025 og 2026 samlet set ligger den forventede kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 1,6 % af BNP kumuleret set. Under hensyn til fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne udgør den forventede kumulerede afvigelse i nettoudgifterne for 2024, 2025 og 2026 samlet set 1,0 % af BNP.

- (17) I de kommende år kommer de offentlige finanser under et stigende pres som følge af stigende udgiftsbehov til produktive investeringer, befolkningens aldring, klimatilpasning, forsvar, den dobbelte grønne og digitale omstilling og andre konkurrerende prioriteter. Af denne grund bør Kroatien forbedre kvaliteten og effektiviteten af de offentlige udgifter samt prioriteringen af væksthæmmende investeringer, også på lokalt plan. Selv om Kroatien har gjort fremskridt med at styrke sine finanspolitiske rammer, bl.a. ved i 2022 at oprette en enhed til udgiftsanalyse i finansministeriet, er omfanget og gennemsigtigheden af udgiftsanalyserne fortsat begrænset. Udgiftsgennemgange anerkendes som et nyttigt redskab til at udpege effektivitetsgevinster og overlap mellem programmer, og de besparelser, der opnås som følge heraf, kan omfordeles til at håndtere nye finanspolitiske udfordringer, såsom dem, der er fremhævet ovenfor. Sundhed og uddannelse er sektorer, hvor Kroatien kunne udvide anvendelsen af udgiftsanalyser, da udgifterne er relativt høje, mens resultaterne er forholdsvis lavere end i sammenlignelige medlemsstater. Der bør også foretages en omfattende gennemgang af styringen af arbejdsstyrken i den offentlige forvaltning i betragtning af den stigende offentlige beskæftigelse samtidig med den vedvarende underbemanding af kritiske centrale statslige funktioner. Dette tyder på en ineffektiv ressourcefordeling, som kunne afhjælpes gennem målrettet optimering af arbejdsstyrken og strategisk omplacering. Kroatien har også generelt en lav forsikringsdækning mod klimarisici. Som følge heraf ydes der kompensation på ad hoc-basis. For yderligere at sikre tilstrækkelig finansiering kunne Kroatien i højere grad integrere klimarelaterede finanspolitiske risici i budgetplanlægningen.

- (18) Indførelsen af obligatorisk e-fakturering i januar 2026 under reformen "Fiscalisation 2.0" og den igangværende digitale omstilling af skatteforvaltningen vil bidrage til at forbedre overholdelsen af skattereglerne og reducere skyggeøkonomien, og man kan allerede se positive tendenser i dataene for 1. kvartal 2026. Samtidig går Kroatien glip af betydelige indtægter som følge af skatteudgifter, der i 2023 udgjorde over 4 % af BNP. Desuden er skatteudgifter ikke altid egnede til at nå deres tilsigtede politiske mål. For eksempel synes skatteudgifter vedrørende personskatten, navnlig familiefradraget, i højere grad at komme højtlønnede til gode. Momsrelaterede skatteudgifter kan også være ineffektive og dårligt målrettet mod at reducere ulighed, navnlig har den nedsatte momssats for hoteller og restauranter en regressiv virkning. Endelig kan komplekse betingelser undergrave effektiviteten af indkomstskatteudgifter for virksomheder, hvilket peger på muligheder for at forenkle visse skatteudgifter og administrationen af dem. Kroatien ville have gavn af en omfattende gennemgang af skatteudgifter for at udpege og omlægge de udgifter, der ikke effektivt opfylder deres tilsigtede politiske mål, som f.eks. omfordeling af indkomst eller miljøincitament.
- (19) Kroatien kunne mere generelt øge skattesystemets effektivitet og progressivitet, bl.a. ved at styrke udformningen af ejendomsbeskatningen. Der er med de seneste reformer af beskatningen af fast ejendom taget vigtige skridt. Den nuværende ordning har imidlertid fortsat et begrænset anvendelsesområde, da den kun gælder ubeboede boliger og sekundære boliger og hovedsagelig er baseret på beliggenhed og størrelse frem for markedsværdi. Indførelsen af en markedsværdibaseret komponent og en gradvis udvidelse af skattegrundlaget til at omfatte en bredere kreds af ejendomme, samtidig med at der tages behørigt hensyn til skatteydernes betalingsevne, ville bidrage til at øge indtægterne og sikre en mere retfærdig og effektiv fordeling af skattebyrden. Det ville også styrke incitamenterne til at få ubeboede boliger ud på boligmarkedet.

- (20) Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk, på en meningsfuld måde og i rette tid for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af Unionens finansieringsinstrumenter, herunder også i forbindelse med det europæiske semester.
- (21) Hvad angår tempoet for gennemførelsen af programmer vedrørende samhørighedspolitikken, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), ligger Kroatien over gennemsnittet for EU både med hensyn til projektudvælgelse og udbetalinger. Det er vigtigt at opretholde det nuværende momentum og samtidig sikre, at investeringerne skaber størst mulige konkrete resultater. Kroatien har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst. Ikke desto mindre kan visse områder kræve yderligere styrkelse, herunder områder vedrørende social inklusion, afinstitutionalisering, dekarbonisering af transportsektoren, udbredelse af vedvarende energi samt den cirkulære økonomi. Samtidig skal Kroatien fremskynde anvendelsen af FRO, idet midlerne skal være udbetalt inden udgangen af 2026. Det er vigtigt, at de nye investeringer, som Kroatien har udpeget i sin midtvejs gennemgang af fondene under samhørighedspolitikken, navnlig investeringer knyttet til de fem prioriteter i forordningen om midtvejs gennemgangen¹⁴, gennemføres hurtigt og effektivt.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/1914 af 18. september 2025 om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejs gennemgangen.

- (22) Kroatien står over for udfordringer på flere indbyrdes forbundne områder, herunder en fragmenteret offentlig sektor for forskning og innovation, komplekse forvaltningsstrukturer og et erhvervsklima, der er tyngt af regelbyrder, langvarige tilladelsesprocedurer og de længste betalingsfrister mellem virksomheder i EU. Den digitale infrastruktur i landdistrikter og ømråder halter efter EU-gennemsnittet. Fremskridtene med hensyn til cirkulær økonomi, bygningsrenovering og udbredelsen af vedvarende energi er fortsat begrænsede og hæmmes yderligere af fragmenterede administrative procedurer. På det sociale område er fattigdom og indkomstulighed fortsat høj, der er fortsat mangel på arbejdskraft og kompetencer på tværs af sektorer, adgangen til sundhedsydelser er ujævn, navnlig i landdistrikter, og boligernes økonomiske overkommelighed giver fortsat anledning til bekymring, navnlig i større byer og kystområder.
- (23) Kroatiens resultater inden for forskning og innovation (FoI) bliver ved med at forbedres, men fremskridtene hæmmes af vedvarende strukturelle udfordringer, navnlig den stærkt fragmenterede offentlige FoI-sektor. Det store antal af disse enheder spreder ressourcerne og hæmmer samarbejdet, hvilket resulterer i færre forskningsresultater og begrænsede muligheder for samarbejde mellem erhvervslivet og den akademiske verden samt for teknologioverførsel. Forvaltningen af FoI-systemet er fortsat kompleks, idet ansvaret for politikudformning er fordelt på flere enheder, hvilket skaber udfordringer for planlægning og gennemførelse. Selv om Kroatien har gennemført reformer inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen for at reducere antallet af offentlige forskningsinstitutioner, vil det være gavnligt at øge omfanget af, ambitionsniveauet for og tempoet i gennemførelsen af disse bestræbelser. De regionale forskelle med hensyn til FoI-resultater består fortsat, idet de fleste FoI-aktiviteter finder sted i Zagreb, mens målrettet støtte til udvalgte regionale knudepunkter, herunder en stærk kobling til den industrielle omstilling, ville bidrage til at forbedre resultaterne i andre regioner. De offentlige udgifter til forskning og udvikling som andel af BNP ligger fortsat under EU-gennemsnittet og er stagneret i de seneste år. Virksomhedernes udgifter til forskning og udvikling og virksomhedernes anvendelse af innovationsordninger ligger ligeledes fortsat langt under EU-gennemsnittet, navnlig i visse regioner, hvilket bidrager til utilfredsstillende resultater og lav produktivitet i fremstillingsindustrien. Den offentlige støtte til virksomhedernes forskning og udvikling er begrænset og fragmenteret, og teknologioverførselsaktiviteterne er fortsat på et lavt niveau.

- (24) Kroatiens finansieringslandskab er fortsat overvejende holdt oppe af banker, og markedsbaseret finansiering, herunder husholdningernes opsparing via kapitalmarkederne, spiller en forholdsvis mindre rolle i virksomhedernes finansiering på grund af den fortsat begrænsede direkte deltagelse fra detailinvestorer, på trods af visse nylige positive tendenser, herunder vellykkede optagelser på børsen i Zagreb og detailinvestorers interesse for statspapirer. Indenlandske institutionelle investorer, såsom pensionsfonde og forsikringsselskaber, spiller en begrænset rolle i finansieringen af innovative virksomheder. De indenlandske kapitalmarkeders relativt beskedne størrelse og likviditet samt den voksende, men stadig begrænsede finansiering via venturekapital og private equity forværrer finansieringsgabene for innovative virksomheder. Reformer under genopretnings- og resiliensplanen, herunder den strategiske ramme for udvikling af kapitalmarkederne, tager sigte på at fremme diversificeringen af finansieringsmulighederne. Der er behov for yderligere fremskridt med hensyn til at øge detailinvestorers deltagelse på kapitalmarkedet gennem bedre finansiel forståelse og mere tilgængelige investeringsprodukter, der forbedrer rammevilkårene for venturekapital og private equity, herunder ved at tilskynde institutionelle investorer til at deltage, og med hensyn til at styrke aktiemarkedets tiltrækningskraft og det overordnede investeringsmiljø gennem bedre selskabsstyring i børsnoterede selskaber.

- (25) Som fastsat i konkurrenceevnekompasset skal alle EU-institutioner samt nationale og lokale institutioner gøre en stor indsats for at skabe enklere regler og fremskynde de administrative procedurer. Kommissionen har fastsat ambitiøse mål for reduktion af den administrative byrde: mindst 25 % for alle virksomheder og mindst 35 % for SMV'er. Kommissionen har også udviklet nye værktøjer til at nå disse mål, herunder systematisk stresstestning af den eksisterende EU-lovgivning og en styrket dialog med interessenter. 66 % af virksomhederne beretter, at de administrative procedurers kompleksitet er en begrænsning, når de driver forretning i Kroatien. Strukturelle udfordringer påvirker fortsat Kroatiens erhvervsklima negativt, idet mangel på arbejdskraft og færdigheder, lovgivningsmæssig kompleksitet og administrativ ineffektivitet udgør store begrænsninger for investeringer og vækst. Tilladelsesprocedurerne er fortsat særligt byrdefulde, idet der er lange behandlingstider for bygge- og miljøtilladelser, også i forbindelse med opførelse af anlæg og dekarboniseringsprojekter i fremstillingsindustrien, samtidig med at procedurerne er fragmenterede på tværs af myndigheder, og interoperabiliteten mellem de digitale registre er begrænset. Forsinkede betalinger mellem virksomheder er blevet mere udbredte, og Kroatien har den længste gennemsnitlige betalingsperiode mellem virksomheder i EU. Foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanen med henblik på at digitalisere den offentlige forvaltning, fremme konkurrencen og forenkle procedurerne er vigtige skridt fremad. Det vil imidlertid være gavnligt at øge omfanget af, ambitionsniveauet for og tempoet i forenklingen af lovgivningen og den administrative modernisering.
- (26) Der er også behov for yderligere fremskridt med hensyn til retssystemets effektivitet, da sagsbehandlingstiderne ved civil- og handelsretlige domstole fortsat er blandt de længste i EU. I de seneste år har Kroatien gjort fremskridt med reformer og investeringer, herunder digitaliseringen af retsvæsenet, som i høj grad er støttet af genopretnings- og resiliensplanen. Ikke desto mindre er Kroatien fortsat blandt de medlemsstater, der har de største efterslæb og de længste sagsbehandlingstider i civil- og handelsretlige sager. Da dette påvirker erhvervsklimaet og konkurrenceevnen, ville det være gavnligt, hvis Kroatien forbedrede effektiviteten i behandlingen af civil- og handelsretlige sager yderligere, navnlig ved at gennemføre yderligere reformer, herunder eventuelle reformer af sagsstyringen.

- (27) Kroatiens territoriale opsplitning påvirker effektiviteten af den offentlige forvaltning og forstærker de regionale forskelle. Ansvarsområderne står ikke mål med ressourcerne eller den administrative og finansielle kapacitet på lokalt plan til at absorbere finansiering og levere tjenesteydelser af høj kvalitet. Dette bidrager til en uensartet kvalitet af de offentlige tjenesteydelser og øger de administrative omkostninger, da mange små lokale myndigheder mangler tilstrækkelige finansielle og administrative ressourcer til at levere tjenesteydelser. Selv om foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanen har givet økonomiske incitamenter til at fremme sammenlægninger af lokale offentlige enheder, er udbredelsen af disse incitamenter fortsat hovedsagelig rettet mod sammenlægning af funktioner, med begrænset indvirkning på egentlige sammenlægninger. Det vil være gavnligt at øge incitamenternes omfang og kombinere dem med potentielle lovgivningsmæssige skridt til at sikre udbredelsen af faktiske sammenlægninger. Desuden kan det bidrage til at forbedre kvaliteten af de offentlige tjenester, hvis indsatsen på nationalt plan, såsom indførelsen af et gennemslagsligt aflønningssystem samt kompetencebaseret rekruttering og forfremmelse, overføres til lokalt plan.
- (28) Bredbåndsdækningen i landdistrikter og ømråder halter fortsat efter EU-gennemsnittet. Selv om andelen af kroatisk virksomheder, der angav digital infrastruktur som en hindring, faldt til 36 % i 2025, ligger dækningen af net med meget høj kapacitet (VHC-net) (78,9 %) og VHC-netdækningen i landdistrikter (49,1 %) fortsat under EU-gennemsnittene på henholdsvis 82,5 % og 61,9 %. Der er fortsat et betydeligt efterslæb i dækningen med fibernet i landdistrikter, som med 44,4 % fortsat ligger langt under EU-gennemsnittet på 58,8 %, og i 5G-midtbåndsdækningen, som i landdistrikter kun når op på 8,5 % mod 26,2 % i EU. Tilbageslag i gennemførelsen af projekter vedrørende bredbånds- og backhaul-infrastruktur til landdistrikts- og forstadsområder forsinkes sammen med et fortsat finansieringsgab og strukturelle flaskehalse, såsom komplekse tilladelsesprocedurer, begrænsninger i arealplanlægningen og uløste problemer med eksisterende infrastruktur, den digitale omstilling.

- (29) I 2025 havde Kroatien den sjettehøjeste engrospris på elektricitet i EU, hvilket hæmmede omkostningskonkurrenceevnen, dekarboniseringen og elektrificeringen. Den installerede solcellekapacitet er vokset kraftigt, men andelen af solenergi i elproduktionen er fortsat lav og udgør mindre end 8 %. På denne baggrund kan en hurtigere udrulning af ny kapacitet til vedvarende energi og ikke-fossile fleksibilitetsløsninger bidrage til at sænke de høje engrospriser på elektricitet. Den 27. april 2026 vedtog den kroatiske energireguleringsmyndighed ajourførte nettilslutningsgebyrer, hvilket kan fremskynde udbredelsen af vedvarende energi. Yderligere støtte til udbredelsen af vedvarende energi, herunder grøn brint, kan bidrage til at reducere den høje drivhusgasintensitet i Kroatiens industri, navnlig hvis den indgår i et sammenhængende sæt af foranstaltninger til dekarbonisering af industrien, som bl.a. omfatter CO₂-fangst og -lagring samt fremme af efterspørgslen efter lavemissionsindustriprodukter. Øgede investeringer i elnettet ud over de investeringer, der indgår i den kroatiske genopretnings- og resiliensplan, vil være afgørende for at fremme udbredelsen af vedvarende energi i Kroatien. På kort sigt vil dette kræve foranstaltninger, der tilskynder til gennemførelse af projekter vedrørende hybrid lagring og vedvarende energi. I 2024 havde kun 34 % af husholdningerne installeret intelligente målere, hvilket er betydeligt mindre end EU's mål på 80 %. For at kunne udnytte den øgede udbredelse af vedvarende energi fuldt ud vil der være behov for betydelig finansiering til udrulning af intelligente målere ud over foranstaltningerne i genopretnings- og resiliensplanen samt dynamiske kontrakter for at styrke forbrugernes stilling og fremme fleksibelt elforbrug. Der er i 2025 taget begrænsede skridt til at forenkle de administrative procedurer for vedvarende energi som led i loven om vedvarende energikilder, men tilladelses- og nettilslutningsprocedurerne er fortsat fragmenterede og i visse tilfælde uklare. Yderligere strømlining af tilladelser og nettilslutning kan også bidrage til udrulningen af solcelleanlæg på etageejendomme og af energifællesskaber, idet optaget er minimalt og procedurerne besværlige.

- (30) Energieffektivitetsforanstaltninger er nødvendige for at fastholde det positive momentum, som EU-finansieringsrammen har skabt, og fremskynde fremskridtene med: i) renovering af bygninger, ii) levering af energieffektive boliger, navnlig økonomisk overkommelige boliger og socialt boligbyggeri og iii) erstatning af gas- og oliekedler med varmepumper og andre mere effektive og grønne løsninger. Der er imidlertid behov for en øget indsats ud over EU-finansieringen for at nå målene for dekarbonisering af bygninger, eftersom en stor del af bygningsmassen fortsat kræver renovering, navnlig når det gælder flerfamiliebygninger. Renoveringsprogrammer gennemføres hovedsagelig via tilskud, hvilket efterlader et betydeligt privat investeringsgab og bidrager til begrænsede energibesparelser i boliger i perioden 2019-2024. Virkningen af de offentlige midler kan derfor maksimeres ved at reducere den samlede afhængighed af tilskud og skifte til finansielle instrumenter, samtidig med at tilskudsstøtten kan målrettes bedre mod de mest sårbare husholdninger og energiineffektive bygninger.

- (31) Vejtransport er den mest anvendte transportform i Kroatien for både person- og godstransport, og sektorens udledninger er steget med 42 % siden 2005, hvilket er en af de største stigninger i EU. Reformer og investeringer under den kroatiske genopretnings- og resiliensplan og samhørighedspolitikken bidrager allerede til at modernisere jernbaneinfrastrukturen, fremme grøn transport og indføre intelligente transportsystemer. Ikke desto mindre er der fortsat behov for en vedvarende indsats. Modernisering af transportinfrastrukturen og det rullende jernbanemateriel, øget anvendelse af den kollektive transport og yderligere forgrønnelse af denne, integration af forskellige transportformer i byområder, fremme af aktiv mobilitet og indførelse af intelligente transportsystemer kan i høj grad bidrage til dekarboniseringen af transportsektoren, mindske afhængigheden af fossile brændstoffer og reducere luftforureningen i bycentre. Fremme af udbredelsen af nulemissionskøretøjer, herunder gennem målrettede skattemæssige incitamenters for firmabiler og styrkelse af ladeinfrastrukturen i byområder for at gøre den mere velfungerende, økonomisk overkommelig og tilgængelig, kan bidrage til at øge andelen af elkøretøjer, som i 2025 fortsat var blandt de laveste i EU. I 2024 havde Kroatien langt den laveste andel af vedvarende energi inden for transport i EU efter et fald i 2022 som følge af regler om biobrændstoffer, der reducerede sanktionerne for brændstofleverandører, som ikke iblandte biobrændstoffer i transportbrændstoffer. Denne midlertidige reduktion af sanktionerne udløb i januar 2026, hvilket forventes at bidrage til at vende det seneste fald i andelen af vedvarende energi inden for transport. Subsidier til fossile brændstoffer, der hverken bekæmper energifattigdom på en målrettet måde eller afhjælper reelle energisikkerhedsproblemer, men samtidig hindrer elektrificering og ikke er afgørende for industriens konkurrenceevne, kan betragtes som en udfasningsprioritet. I Kroatien er subsidier til fossile brændstoffer, herunder det genindførte nødprisloft for olieprodukter, som i marts 2026 blev indført på servicestationer uden for motorvejene, samt delvise tilbagebetalinger af punktafgifter på diesel inden for kommerciel transport, som Kroatien yder, økonomisk ineffektive, ligesom de fastholder afhængigheden af fossile brændstoffer og fjerner incitamentet til elektrificering og overgangen til nulemissionskøretøjer og andre bæredygtige løsninger.

- (32) I betragtning af landets eksponering for klimarelaterede risici og disses voksende økonomiske konsekvenser ville Kroatien også have gavn af en hurtig gennemførelse, bedre koordinering og systematisk overvågning af politikker for klimatilpasning og bæredygtig vandforvaltning på tværs af sektorer og forvaltningsniveauer, baseret på naturbaserede og klimasikre investeringer i strategisk/kritisk infrastruktur., også i kyst- og ømråder. Da forsikringsdækningen mod vejrrelaterede og klimarelaterede hændelser fortsat er en af de laveste i EU og ligger på omkring 2 %, er der behov for at skabe stærkere incitamenter til forsikring mod klimarisici, navnlig mod oversvømmelser og brande.
- (33) Fremskridtene hen imod en cirkulær økonomi er fortsat langsomme, hvilket afspejles i høje deponeringsprocenter, betydelige forskelle mellem amterne i den separate indsamling af kommunalt affald, forsinkelser i færdiggørelsen af affaldshåndteringsinfrastrukturen og en cirkulær materialeanvendelse, der ligger langt under EU-gennemsnittet. Selv om Kroatien gradvist forbedrer sine strategiske og retlige rammer for affaldshåndtering og den cirkulære økonomi, halter gennemførelsen fortsat bagefter, hvilket har en negativ indvirkning på både miljøet og konkurrenceevnen. Der er behov for at forbedre andelen af cirkulære materialer, der anvendes, for at reducere materialeanvendelsens indvirkning på miljøet og samtidig øge Kroatiens strategiske uafhængighed af importerede råstoffer. Det ville også være gavnligt, hvis Kroatien investerede mere i reparations- og genbrugscentre og vedtog foranstaltninger, incitamenter eller skattefordele for at integrere sekundære råstoffer i nye produkter.
- (34) I lyset af den afgørende rolle, som menneskelig kapital spiller med hensyn til at øge Unionens konkurrenceevne og strategiske autonomi, henstillede Rådet i 2026, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til hurtigt at håndtere de strukturelle udfordringer relateret til menneskelig kapital for så vidt angår færdigheder og uddannelse, som hæmmer konkurrenceevnen. De landespecifikke henstillinger, som rettes til Kroatien i 2026, kan bidrage til gennemførelsen af Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Unionen.

- (35) De positive tendenser på Kroatiens arbejdsmarked fortsætter, selv om vedvarende strukturelle og regionale udfordringer påvirker konkurrenceevnen og vækstpotentialet negativt. Der meldes om mangel på arbejdskraft og kvalifikationer i mange sektorer. Selv om beskæftigelsesfrekvensen har nået et rekordhøjt niveau og dermed har mindsket forskellen til EU-gennemsnittet og nærmet sig Kroatiens 2030-mål, er den fortsat særlig lav for udsatte grupper såsom ældre, lavtuddannede arbejdstagere og personer med handicap. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap er også fortsat blandt de største i EU. De regionale forskelle i arbejdsmarkedsdeltagelsen er fortsat betydelige. Den begrænsede deltagelse i voksenuddannelse, navnlig uden for de større bycentre, hæmmer arbejdsmarkedsrelevante kompetencer og bidrager til mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, som fortsat ligger over EU-gennemsnittet. Kroatien gennemfører foranstaltninger for at imødekomme arbejdsmarkedets behov med støtte fra genopretnings- og resiliensplanen og Den Europæiske Socialfond Plus. Disse foranstaltninger omfatter aktive arbejdsmarkedspolitikker, opkvalificerings- og omskolingsprogrammer og reformer, der skal sikre bedre integration af udenlandske arbejdstagere på arbejdsmarkedet. Disse bestræbelser bør imidlertid intensiveres og gøres mere effektive ved i højere grad at målrette dem mod udsatte grupper, afhjælpe mangler i uddannelsestilbuddene og sikre, at uddannelsen er tilpasset arbejdsmarkedets behov, fremme deltagelse i voksenuddannelse og forbedre arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, bl.a. gennem læseplaner af høj kvalitet på forskellige uddannelsesniveauer. Det er afgørende at gennemføre reformen af uddannelsessystemet fuldt ud for at opnå højere deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning og mere undervisningstid i skolerne, styrke de grundlæggende færdigheder og skabe et bedre grundlag for videreuddannelse og erhvervelse af færdigheder. Forsinkelser i færdiggørelsen af den nødvendige infrastruktur hindrer en rettidig gennemførelse af heldagsundervisningsmodellen, som forventes at øge antallet af undervisningstimer og forbedre de grundlæggende færdigheder, mens der fortsat ikke foreligger nogen evaluering af fremskridtene med den forsøgsvis gennemførelse. Der er behov for en fortsat indsats for at øge andelen af kvalificerede lærere, navnlig lærere inden for førskoleundervisning og børnepasning og lærere i fysik og andre fag inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM), for at afhjælpe den vedvarende lærermangel, som risikerer at undergrave uddannelseskvaliteten, navnlig i fjerntliggende områder og landdistrikter.

- (36) På trods af fremskridt og politiske bestræbelser står Kroatien over for væsentlige sociale udfordringer. Fattigdommen og indkomstuligheden er faldet for nogle grupper, særlig børn, men er fortsat høje, navnlig blandt ældre, personer med handicap og personer, der bor i landdistrikter, og fremskridtene hen imod det nationale mål om fattigdomsbekæmpelse for 2030 er langsomme. Indvirkningen på fattigdomsbekæmpelsen fra sociale overførsler (ekskl. pensioner) er blandt de svageste i EU, og mindsteindkomstordningernes og arbejdsløshedsunderstøttelsens tilstrækkelighed og dækning er stadig begrænset. Nylige ændringer af pensionsloven, herunder en gunstigere indekseringsformel, indførelsen af et årligt pensionstillæg, forhøjelser af mindstepensionen og ydelser for længere arbejdsliv, bør bidrage til at forbedre pensionernes tilstrækkelighed. Adgangen til langtidspleje er fortsat utilstrækkelig, idet adgangen til hjemmebaseret og lokalsamfunds-baseret pleje er begrænset i forhold til den stigende efterspørgsel, egenbetalingen er høj, og de uopfyldte plejebehov blandt ældre er blandt de højeste i EU. Dette pålægger uformelle omsorgspersoner, navnlig kvinder, en uforholdsmæssig stor omsorgsbyrde og reducerer deres arbejdsmarkedsdeltagelse. Håndtering af disse udfordringer ville bidrage til opadgående social konvergens.
- (37) Indsatsen for at sikre sundhedsvæsenets bæredygtighed, tilgængelighed og kvalitet er i gang, men den omsættes kun langsomt til forbedrede sundhedsresultater og kunne målrettes bedre, mens forebyggelse har fået begrænset opmærksomhed. Den ujævne fordeling af sundhedspersonale er fortsat en væsentlig hindring for adgangen til sundhedsydelser på øer samt i fjerntliggende områder og landdistrikter. Afhjælpning af manglen på arbejdskraft kræver, at antallet af sundhedspersonale øges, og at uddannelse, rekruttering og fastholdelse forbedres, idet der lægges særlig vægt på geografiske forskelle. Selv om e-sundhedsområdet styrkes, er den andel af befolkningen, der benytter sundhedstjenester online, fortsat blandt de laveste i EU. Den forebyggelige dødelighed er kun faldet lidt i løbet af det seneste årti, og der er behov for bedre målrettede foranstaltninger vedrørende centrale adfærdsmæssige risikofaktorer samt bedre koordinering på tværs af den offentlige forvaltning uden for sundhedssektoren for at forebygge eller forsinke sygdommes opståen.

- (38) Boligernes økonomiske overkommelighed i Kroatien giver fortsat anledning til bekymring. Udbuddet begrænses af en stor andel ubeboede boliger og korttidsudlejning, navnlig i de største byer og kystområder, samtidig med at prisstigningerne stort set følger indkomstvæksten, hvilket hæmmer den økonomiske overkommelighed. Kroatien har vedtaget en national plan for boligpolitik frem til 2030 og har allerede gennemført nogle af planens foranstaltninger, herunder skattereformer på boligområdet, men der er behov for yderligere reformer for at forbedre boligmarkedet og øge den økonomiske overkommelighed. En effektiv og koordineret gennemførelse af boligplanen, navnlig lokalt relevante foranstaltninger til at styrke boligudbuddet i områder med stor efterspørgsel og bringe ubeboede boliger i brug, ville forbedre adgangen til økonomisk overkommelige boliger. Kroatien mangler også en overvågningsramme på nationalt plan for socialt boligbyggeri, som er decentraliseret og forvaltes på lokalt plan. Selv om lokale myndigheder er godt placeret til at fastslå de lokale behov for socialt boligbyggeri, ville en overvågningsramme på nationalt plan give et bedre billede af boligudfordringerne for udsatte grupper i hele landet og danne grundlag for passende politiske tiltag til opførelse af økonomisk overkommelige boliger og socialt boligbyggeri.
- (39) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2026, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2026 om den økonomiske politik i euroområdet. For Kroatien bidrager henstilling 1 til at efterkomme den første, den anden og den tredje henstilling om euroområdet, henstilling 2 bidrager til at efterkomme den fjerde henstilling om euroområdet, henstilling 3 bidrager til at efterkomme den syvende, den niende og den tiende henstilling om euroområdet, henstilling 4 bidrager til at efterkomme den syvende henstilling om euroområdet og henstilling 5 bidrager til at efterkomme den femte henstilling om euroområdet,

HENSTILLER, at Kroatien i 2026 og 2027 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. tage kontrol over nettoudgifterne, således at de overholder de maksimale vækstrater som henstillet af Rådet den 21. januar 2025, i betragtning af den væsentlige afvigelse fra det anbefalede loft over nettoudgifterne, som er registreret for 2025, og som Kommissionen forventer for 2026, samtidig med at der gøres brug af fleksibiliteten i henhold til den nationale undtagelsesklausul, som Rådet har aktiveret; øge de generelle forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke forsvarsberedskabet og samtidig garantere gældsholdbarhed og udgiftseffektivitet samt gradvis tilpasse budgettet til strukturelt højere forsvarsudgifter; sikre, at foranstaltninger, som træffes for at afbøde konsekvenserne af stigende energipriser, er af midlertidig karakter, fokuserer på at beskytte sårbare husstande eller på at dække behovene hos energiintensive selskaber og fastholder incitamentet til energibesparelser, og at deres finanspolitiske omkostninger er forenelige med forpligtelserne i henhold til EU's finanspolitiske ramme; forbedre effektiviteten af de offentlige udgifter ved at give udgiftsanalyser en større rolle som en integreret del af budgetrammen; gennemgå effektiviteten af skatteudgifterne; videreføre reformen af den løbende ejendomsbeskatning ved at færdiggøre den nødvendige administrative infrastruktur og indføre et værdibaseret system
2. sikre videreførelsen af de reformer og investeringer, der er gennemført inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten; opretholde gennemførelsestempoet for programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, hvor det er relevant med udgangspunkt i omfordelingen til strategiske prioriteter og fleksibilitetsmuligheder, der blev aftalt som led i midtvejs gennemgangen inden for rammerne af samhørighedspolitikken;

3. fremme konsolidering, samarbejde og, hvor det er relevant, sammenlægninger af offentlige forskningsinstitutter og universiteter; fremme investeringer i FoI og forbedre koordineringen og styringen under hensyntagen til regionale forskelle; fortsætte forbedringerne af adgangen til forskellige finansieringskilder og udvikle kapitalmarkederne yderligere ved at lette detailinvestorers og institutionelle investorers deltagelse, udvide venturekapitalen, fjerne hindringer for børsnotering og styrke selskabsstyringen; forenkle reguleringen og mindske den administrative byrde gennem bedre koordinering på tværs af forvaltningsniveauer og integration af digitale værktøjer og forenkle tilladelsesprocedurer for at støtte omstillingen til ren industri; sammenlægge funktioner i den offentlige forvaltning på lokalt plan og/eller kommuner og styrke personaleforvaltningen; yderligere forbedre retssystemets effektivitet; fremskynde udrulningen af bredbånd i underforsynede områder, navnlig i landdistrikter og på øer
4. fremskynde udbredelsen af vedvarende energi for at sænke engrospriserne på elektricitet ved at opgradere elnettet og investere i ellagring; fremme udrulningen af intelligente målere og brugen af dynamiske kontrakter; strømline tilladelsesprocedurer og procedurer for nettilslutning for vedvarende energikilder og energifællesskaber; fremskynde gennemførelsen af foranstaltninger til energieffektivitet og fremme effektive og grønne løsninger på varme og køleområdet; fremme bæredygtig bytransport, jernbanetransport og elektrificeringen af vejtransport; udfase subsidier til fossile brændstoffer, navnlig i transportsektoren; håndtere risikoen i forbindelse med naturfarer ved at forbedre styringen, investere i modstandsdygtighed over for klimaændringer og skabe incitament til forsikring mod klimarisici; yderligere fremme en cirkulær økonomi

5. reducere manglen på arbejdskraft og kompetencer ved at fjerne hindringer for deltagelse på arbejdsmarkedet, styrke uddannelse på alle niveauer, navnlig med hensyn til grundlæggende færdigheder og STEM-færdigheder, og sikre et tilstrækkeligt antal kvalificerede lærere; styrke opkvalificering og omskoling samt fremme arbejdsbaseret læring; målrette aktive arbejdsmarkedspolitikker bedre mod udsatte grupper og styrke indsatsen for at tiltrække, udvikle og fastholde talenter; reducere fattigdom og indkomstulighed ved at øge de sociale ydelsers tilstrækkelighed, samtidig med at den finanspolitiske holdbarhed opretholdes gennem bedre målretning; lette adgangen til formel langtidspleje i hjemmet og lokalsamfundet; sikre en mere afbalanceret geografisk fordeling af sundhedspersonale og sundhedsfaciliteter, investere i e-sundhed og styrke forebyggelsen; øge boligudbuddet i områder med stor efterspørgsel og forbedre overvågningen af udbuddet af økonomisk overkommelige boliger og socialt boligbyggeri.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne

Formand
